

§ 123 Beredskap mot sekter

MARGARETA SANDSTEDT:

Herr ordförande och ledamöter! Jag vill börja med att yrka bifall till motion 2010:79. Detta ligger mig väldigt varmt om hjärtat, eftersom jag själv haft fördelen att studera sekter inifrån. Jag hamnade själv i Jehovas vittnen som 20-åring och det berodde på en del olyckliga omständigheter. Jag ska berätta lite kort.

Jag var ensamstående med ett litet barn, jag hade inga band till min familj, jag hade dåligt självförtroende och dålig livserfarenhet. Jag längtade efter vägledning utifrån min situation och började då läsa Bibeln på kvällarna. Nu har jag en vana som gör att jag oftast läser information bakifrån. I det här fallet hamnade jag då olyckligtvis i Uppenbarelseboken. Den läsningen skrämde mig oerhört för jag har alltid haft en respekt för Bibelns sanningshalt. Jag minns att jag bad till Gud en kväll om att han skulle rädda mig från den här jordens undergång. Några dagar senare knackade det på dörren och Jehovas vittnen stod där med en bok med titeln *Hur du överlever in på den nya jorden*. Resten kan ni räkna ut.

När man hamnar i olika sekter kommer man in i en oerhört varm, syskonlik samvaro och många har kanske inte upplevt det här tidigare. Det blir svårt för dem att bryta sig ut och formas in i ett grupptryck. Man imponeras väldigt lätt över de teologiska intressen som finns i de här rörelserna, men baksidan är stor när man har varit med ett tag. Man har en oerhörd kontrollmekanism och skrämstaktik som bidrar till dödsfruktan och prestationsångest. Det medverkar naturligtvis till att en del går med självmordstankar och mår oerhört illa i de här rörelserna. Jehovas vittnen skrämde väldigt med kyrkan och sa att kyrkan är stora Babylon. Det är bara att titta på arkitekturen med det här tornet. Går ni till präster och får höra vad deras tro är kommer onda andar att följa med er hem. Det var en mycket effektiv taktik. Jag har sett väldigt mycket övergrepp i de här rörelserna och kände att någonting var fel med den gudstron. Jag gick ändå till en kyrkoherde, trots att jag var mörkrädd för onda andar, och han befriade mig med Guds ord i Bibeln. Jag är honom evigt tacksam för det.

Det är ju inte alla som är lika sturska som jag, som vågade gå till en präst och riskerade att få onda andar med mig hem. Därför önskar jag att kyrkan går ut mer och är tydlig i det kristna budskapet, så att man kan hjälpa människor. Det här ökar.

Jag yrkar bifall till motion 2010:79. Tack.

CECILIA BRINCK:

Ordförande, kyrkomötesvänner! Jag yrkar bifall till utskottets hemställan. Två saker bör sägas om detta utomordentligt angelägna ämne, vill jag å utskottets vägnar säga.

För det första är det här ett område som är otroligt noggrant utforskat i Sverige och utomlands. Det finns svensk forskning, det finns europeisk forskning, det finns framför allt väldigt mycket nordamerikansk och kanadensisk forskning på sekter, sekters sätt att arbeta, de människor som dras till sekterna, hur man tar sig ur och hur människor som försöker ta sig ur bäst ska mottas och tas om hand. Att Svenska kyrkan skulle ägna sig åt eget forskningsarbete om just detta har utskottet bedömt som mindre intressant.

Det andra är att kyrkan är öppen för alla som är villiga att komma dit. Människor som flyr och försöker ta sig ur sekter är lika välkomna som alla andra. Det är fullständigt självklart. Det finns, som vi också nämner i utskottsbetänkandet, en statlig utredning som las fram för tio år sedan lite drygt, 1998, som heter *Nya religiösa rörelser*. Den har en bakgrundsteckning som delvis handlar om

hur man bäst kan ta omhand och hjälpa den här typen av människor. Vi menar att vi inte behöver vidta några speciella åtgärder med Svenska kyrkan som avsändare. Behovet av krisstöd för människor som lämnar sekter är rätt nog utrett. Kyrkan är välkomnande, kyrkan är öppen för dem som söker sig till oss och kyrkan tar om hand och hjälper dem som söker sig till oss. Det är en självklar och fundamental del i vår uppfattning av oss själva.

Därför vill jag yrka bifall till utskottets förslag.

MARGARETA SANDSTEDT (REPLIK):

Då ska jag påminna om vad Jesus sa i Matteus 23 kap. "De binder ihop tunga bördor och lägger dem på människornas axlar, men själva rör de inte ett finger för att rätta till dem." Jag tycker att jag kan skönja det i det här svaret. Det är inte bara Jehovas vittnen som ökar, som utskottet skriver. Vi har också islam som växer i vårt land, där många grupper lever under liknande omständigheter som jag levde under i Jehovas vittnen och ännu värre. Jag tycker det är fegt att vi inte protesterar mot det här och framför allt att vi inte belyser Jesu befrielselära, så att fler kan få hjälp precis som jag hade turen att få. Vi måste bli tydliga.

Jag yrkar därför fortsatt bifall till motionen.

CECILIA BRINCK (REPLIK):

Nu kom ju diskussionen helt plötsligt in på ytterligare ett spår. Det tänker jag dock inte ta upp. Jag vill påminna igen om det jag sa nyss, att kyrkan självklart är öppen och villig att hjälpa dem som söker sig till den, till exempel människor som försöker ta sig ur en sekt. Det är också viktigt att komma ihåg det som står i betänkandet, att vi inte kan se någon skönjbar ökning av antalet människor som drabbas av sekter på det här sättet. Begreppet sekt är för det första inte helt oproblematiskt. Vad är det? Anser alla medlemmar i Jehovas vittnen att de är med i en sekt? Naturligtvis inte. Innan vi över huvud taget kan göra någon typ av definitioner måste vi ha klart för oss vad vi menar med sekt, men kyrkan är öppen för dem som söker sig till den.

MARGARETA SANDSTEDT (REPLIK):

Nej, hur ska man kunna veta om man lever i en sekt om man inte har någonting att jämföra med. Jag kan ju tala om att en religionssociologisk minidefinition om vad en sekt är, är att det är ett medlemskap som förtjänas. Medlemskapet görs exklusivt och kan fråntas om man inte följer gruppnormerna. Man är en utvald elit som Gud har utvalt med särskild kunskap. Sekten är vanligen i konflikt med sin omgivning. Sekten har vissa levnadsregler och offrar tid och pengar på sin grupp. Slutligen är sekten totalitär, det vill säga man kräver totalt engagemang och försöker styra individers liv. Det här tror jag är helt tydligt. Man behöver inte forska och utreda detta, utan vi vet att det klart och tydligt finns omkring oss. Det är inte bara Jehovas vittnen utan även islam som breder ut sig i vårt land. Tack.

BISKOP RAGNAR PERSENIUS:

Herr ordförande, ledamöter och biskopar! Margareta Sandstedts egen personliga berättelse är värd all förståelse och respekt. Jag kan dock förstå att utskottet avslår motionen med tanke på de yrkanden som finns i den. Själva saken aktualiserar naturligtvis behovet av kunskap om kristen tro, särskilt om Bibeln, av samtal och inte minst också av ett diakonalt förhållningssätt till medmänniskor. När det gäller vårt ansvar som kyrka och det som ligger i detta kan man från den nivån inte säga att vi hänvisar till staten. Här har vi ju ett verkligt ansvar.

Under min uppväxt i ett prästhem i Härjedalen kommer jag ihåg en gång när Jehovas vittnen kom på besök till min pappa. Alla andra stängde dörren men han öppnade den. De satte sig och gick igenom Bibeln från pärm till pärm. Det tog några timmar. Jag fattar inte att han orkade, men han kanske gjorde en god gärning.

MARGARETA SANDSTEDT (REPLIK):

Jag tackar för biskopens fina svar. Det var bara det jag ville säga.